

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

De quatuor Hominum nouissimis - Qvi Qvidem Sacri Adventvs Qvatvor
Hebdomadis accommodati: Sed & Concionvm Fvnebrivm materiam
abunde suppeditant

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria 2. post Dom. 2. Aduent. De signis quæ antecedent iudicium
extremum, in Sole, Luna & stellis differit, eiusque rei rationem
prolixeredit. Exponit autem & mystice hæc signa de Christo, Sole, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56226](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56226)

FERIA SECVNDA.

DE SIGNIS QVÆ VNIVERSALE IVDICIUM PRÆCESSURA SUNT.

Partitio.

- I. De horribilitate signorum qua iudicium præibunt.
- II. De signis in Sole cælorum virtutibus.
- III. Cur talia in creaturis monstra sint edenda.
- IV. De signo in Luna & signorum allegoria.
- V. De signis stellarum.

Memorare nouissima tua, & imprimis signa & prodigia, que iudicium vniuersale præcurrent, & in æternum non peccabis, Eccles. 7.

FIGVRA.

2. Mach. 5.

Antequam functum illud vrbis Ierosolymitanæ excidium, quod impius Rex Antiochus ei interminatus erat, quo deinde octoginta hominum millia ferro vastante deleta sunt, & non pauciores in captiuitatem abducti, & in quo superbum illud ac magnificentum templum direptum ac profanatum est, immineret; apparuerunt quadraginta ante diebus armatorum acies in aere discurrentium, & aduersus se mutuo digladiantium: quod fuit certissimum calamitatis stragisque vrbi sanctæ imminentis præsagium. Ita quoque, vti toties in sacris litteris legimus, non minora, ante generalem magnæ illius ciuitatis, mundi scilicet, destructionem & excidium signa euentura sunt, certissima nempe futuræ calamitatis & desolationis argumenta & prænuntia Sol etenim defectum patietur, luna nõ dabit lumen, at furuo amicta velamine intra nubes sese abscondet, stellæ cælo cadent, mundus concutietur, animalia horribili modo remugient, cælum tonitrua ciaculabitur, & alia sexcenta, quæ præcurrent signa. De his latius hodierna die

loqui est animus, & singula examinare accuratius. Illustratu modo æterne & ter maxime Spiritus splendore tuo ingenii nebulas, tuque adesse digneris intacta Mater & Virgo. Idcirco te cum paranympho Gabriele supplices, magna que animi demissione salutatione solita salutamus.

AVE MARIA.

Inter omnia summi illius artificis opera, Auditores, nullum esse constat, docente nos Scriptura, terribilius aut magis horrendum, quam opus iustitiæ & vindictæ. Ita namque de eodem testatur Propheta Abacuc, *Admiramini & obstupescite; quia opus factum est in diebus vestris, quod nemo credat cum narrabitur, Vocat illud opus, cui vix quisquam credat: & bene quidem. Quis enim sine admiratione & ingenti stupore cogitet ea, quæ in supremo illo & terribili die, cum vniuersale iudicium peragetur, euentura sunt? Cum implemet Dominus cum dilecto sibi Moyse locutus, ita opus illud appellare non dubitavit. Verba eius hæc sunt: Signa faciam, que nunquam visa sunt super terram, nec in vllis gentibus, vt ternat populus iste Domini terribile quod facturum sum. Quasi diceret, Vix me nouit mundus quis est qui cognitam habet potentiam meam? Ecce populus hic me derelinquit, vt diuinos idolis honores tribuat. Sed ostendam breui, me Deum esse, illos vero mihi subditos & creaturas meas: signa quoque eadem, qualia à nulla hominum memoria facta quis meminert, & iis terrorem incutiam, quo nomen meum & legem reuerentur. Opus ecce hoc vocat terribile, idque propter signa quæ parebunt tunc temporis in cælo, in terris sursum & deorsum, perque omnia mundi climata, quibus omaes orbis incolæ percellendi sunt.*

Ioel autem terribiliora longe de eodem tradit, dabo, inquit, prodigia in cælo & in terra, sanguinem & ignem & vaporem fumi, Sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis. Verborum horum sensus hic est. Vidistis iam olim à Philosophi duodecim illa Zodiaci signa motu suo naturali laben-

labentia, vnumque post alterum exorians: vidistis Leonem, Pisces, Virginem, Capricornum, Libram, Arietem, & reliqua: at modo alia producantur signa, qualia vos vidisse vix credo, signa nimirum prodigiola, sanguinea, ignem & fumum spirantia: cælum quippe stillabit sanguine, vt hinc euidenter fiat, omnia morti esse destinata: terra exæstuet, vt ostendat, omnia igne & flamma delenda, aer denique fumabit, vt hinc pateat, tenebris omnia inuoluenda: sed loco verbi *horribilis* in superiori loco, septuaginta legunt *illustris*, & Lucas primo Actorum capite eundem vocat, *manifestum*. Primus huius diei horrorem, alii signorum quæ præcellura sunt, euidentia indicant, ita vt ab omnibus eadem videnda sint, & futura sint velut tristitia quædam præfagia & horribilis casus prænuntia.

Exod. 7. 8.
9. 10.
Psal. 134.
Præmisit Deus antequam Pharaonem omnemque Ægyptiorum exercitum mari rubro obrueret, diuersa signa ac prodigia, velut futuræ stragis regniq; excidii præludia, quod insinuauit Dauid Propheta cum diceret, *Misit signa & prodigia in medio tui Ægypte, in Pharaonem & in omnes seruos eius, ait, prodigia, vt magnum quid inueneret: deinde in medio, vt hinc manifeste ostenderet, signa hæc non in obscuro aliquo angulo, non regi extremitate, sed in mediotallo Ægypti facta esse, quo ab omnibus viderentur, communemque toti regno metum iniicerent, itaque cautiore fierent. Simili plane modo, priusquam vniuersalis mundi ruina communisque totius vniuersi interitus eueniant, & homo qui eiusdem velut Pharaon & Rex est, rubicundum diuinorum iudiciorum mare ingrediatur, summus ille Index plurima prodigia velut præcursores & antecambulones emittit, quæ non in obscuro aliquo angulo, non in vna prouincia, sed in medio cæli, quod terræ globum ambit, & per vniuersam terram, quæ vniuersitatis centrum & vmbilicus est, videbuntur, vt sibi peccatores caueant, prudentioresque fiant.*

Fulmina non sine præuio tonitruo ac fragore cuiuari solent; hæc enim in aeris regione reboantia, trifulcum fulminis telum

Tom. 4. Bess. Aduent.

instare denuntiant. Non aliter quoque horrendum illud iudicii fulmen plurima signa velut tonitrua antecedent, quæ incipientibus metum & terrorem incussura sunt. Ita locutus est Psalmographus dicens, *illuxerunt fulgura eius orbi terra, vidit & commota est terra: non dicit, commotos homines, non animalia, non plantas, sed ipsa bruta elementa, lapides, petras, marmora, ipsam denique terram tremuisse & commotam fuisse.*

Qui mari contermini sunt, certa quadam experientia norunt, quando mare alluere vel deluere soleat: nam antequam accedat, plurimæ per littora aues circumuolitant, quæ reciproco volatu & strepero garritu eos qui in littore hæreat admonent, vt in continentem transeant, ni à superueniente æstu obrui velint. Quod hic naturaliter in fluxu, & refluxu maris contingere videmus, id ipsum ante vniuersalem mundi interitum etiam certissime euenturum constat. Nam antequam vasti illius & rubri diuinorum iudiciorum maris æstus ingruere cœperit, non quidem aues, sed horrenda quædam signa & prodigia antecedent, quibus admoentur, homines sibi vt eaueant, seque in tuto collocent, ne incauti forsitan à violentis illius torrentis fluctibus obruantur, quem conceptum regis vates confirmat, *Dedisti mentibus te significationem, vt fugiant à facie arcus.*

Iosue Hebræorum ductor, de tribu Ephraim antequam urbem Iericho quæ in tribu Benjamin sita erat, obsidione cingeret, aut confictam iniret, exercitum forinsecus circumduxit, idque per septem dies, præcedente nimirum Arca Domini, magno adhæc edito clamore, sacerdotibus quin etiam tubarum clangore strepentibus; quæ erant velut futuræ stragis & excidij prænuntia: nam statim deinde muri ad terram eociderunt, omnesq; à minimo vsq; ad maximum, à puero vsque ad decrepitum gladio interfecti sunt Iericho, vt ait Origenes, Lunam denorat, ac verissimus mundi typus est, qui non secus ac luna, crescit, decrescit, renouatur, ac deliquium patitur. Iesus Christus eundem expugnaturus, ferroque & igne deleru-

N rus

rus, plurima circum muros eius signa edet, omnem creaturarum suarum exercitum ante portas eius explicabit, eumque prodigiis velut gladiis accinctum, idq; per septem, i. e. plurimos dies, (septimus enim numerus saepenumero in sacris literis pro infinito vsurpatur, uti in verbis illis Dauidicis: *Septies in die laudem dixi tibi*, id est, saepius.) Deinde cum videmus quotidie Solem, Lunam, & Stellas, quae toties in sacra scriptura, *milittia caelestis* nuncupantur, cursum in suo quaque orbe peragere; an non dicere possumus, videre nos quasi tot circuitores circum vniuersi huius muros circumeuntes, & velut excubias discurrendo agentes? Quid de his dicitis Evangelistae: *Erunt signa in Sole & stellis*. Audientur praeterea ciularus, clamores, strepitus ac tubarum sonitus.

*Tuba mirum spargens sonum,
Per seculum regionum,
Coget omnes ante thronum.*

Imperfe-
ctio raptu
q;bis & lo-
ci tura de-
struetur,
exscinde-
tur.

Apoc. 10.

Quibus omnibus peractis fortis ille locus destruetur, totus orbis excindetur, omnesq; eius incolae morte, & ea quidem crudelissima, delebuntur.

Diuina id reuelatione scire videbatur Ioannes cum in Apocalypsi scriberet: *In diebus septem Angeli cum caeperit tuba canere, consummabitur mysterium*. Quid denotant haec omnia? quae nam hic latent mysteria? demonstratur, Deum, plurimis signis praemissis, quae instar Angelorum ac nuntiorum mundi consummationem instare denuntiantium futura sunt, & postquam tuba, quae vltimus nuntius futura est, sonuerit, ad iudicium venturum, ac tum omnia mysteria finem habitura. E quibus omnibus manifestum redditur, multa & euidentia signa prodigiaque horrendum illum diem praecessura; ac signa adeo horrenda & formidanda, ut si eorum interdum recordari vellemus, aut eadem in mentem reuocare, eum qui iudex illic futurus est, in aeternum non offenderemus. Ira namque id credit Salomon, utque omnes id credant, conatur efficere: *Memorare nouissima tua, & in aeternum non peccabis*. Futurum est hoc hodiernae concionis subiectum, in qua de tribus potissimum signorum generi-

Act. 7.

bus agendum erit, signis inquam in Sole, in Luna, & stellis, quae vniuersale illud iudicium antecedent. Interea autem dum de his iudiciis & signis iudicii praenuntius, acturus sum, signa quaeso benivolentiae & attentionis sedulae mihi demonstrate. Incipimus.

Inter omnia signa & prodigia, quae horrendum illum Domini diem praecurrent, signa in Sole velut prima, Prophetarum & Evangelistarum posuere, eaque velut praecipua & maxime formidanda in primo agmine collocarunt & merito quidem. Nam quemadmodum decrepita senectutis indicium est oculorum lippitudo, visus amissio, membrorum tremor & concussio, & omnis caloris naturalis defectus: ita quoque si oculi mundi in senium declinantis caligare incipiant, si Sol & Luna lumine suo destituantur, si sol obsecuretur, & luna lumen neget, si omnia mundi membra tremant ac febris ardore concutiantur, (Et erunt motus per loca) manifestissima signa sunt, finem eius & interitum imminere, iudicium extremum instare, atq; mox eum extinguendum.

Eisdem cum in se defectus morbosque Isaac Patriarcha perspiceret, morti se vicinum agnouit, *Senuit autem Isaac, & caligauerunt oculi eius, & videre non poterat, vocauitque Esau filium suum maiorem, & dixit ei, fili mi vides quod senuerim, & ignorum dum mortis meae*. Dico igitur, verbis Patriarchae huius inhærendo, cum duo illi oculi mundi caligare inceperint, & sol cum luna obsecurari; certissimum hoc argumentum esse, mundum in senium vergere, eiusque finem atque excidium instare; quibus visis merito dicere poterimus, *Sicut a est dies perditionis & adesse festinant tempora, & in primis cum vasti huius cor, oris membra tremant & concutiantur*.

At adeo terribiles & violentae haec concussiones futurae sunt, ut turres etiam excellentissimae iisdem euertendae sint, arces ad terram prosternendae, vrbes in ruinas ac rudera redigendae, montes etiam altissimi, petraeque durissimae obcutiendae, homines praemetu & horrore vociferaturi, ipsi quin etiam Angeli trepidaturi. Vnde hoc constat?

Ex.

Matth. 24. Ex textu Euangeliorum: *Virtutes caelorum*
 Luc. 1. *mouebuntur.* Non sunt horum verborum ex-
 otica quaedam aut nouae expositiones cu-
 dendae, nec per virtutes has caelorum influ-
 xus aliqui caelestes intelligendi, qui tunc
 nimirum mouendi sint, id est, distemperan-
 di: quasi vero virtutes illae quae haec inferio-
 ra dirigunt ac moderantur, illo die omnia
 consulerentur sint, atque vniuersam rerum ma-
 chinam turbarentur. Non sunt praeterea per
 virtutes has caelestes, Angeli illi intelligen-
 di, qui caelos mouent, dirigunt, impellunt:
 quasi vero eorum tunc moderamen abie-
 cturi sint, ipsique caelorum orbis huc il-
 lucque, rectoribus carentes, sine vlllo ordi-
 ne, aut mensura at promiscue euagaturi.
 Quamuis haec interpretatio aliquomodo to-
 lerari queat, & Apostolus huc visus sit re-
 spexisse, cum in Epistola sua Canonica ait:
 caeli magno impetu transierunt, id est, promiscue,
 nullo seruato ordine ferentur. Item Isaias
 Propheta: *Super hoc caelum turbabo, & mouebi-
 tur terra de loco suo propter indignationem Do-
 mini exercituum.* Tamen de ipsis Angelis, de
 substantiis, inquam, illis, corporis experti-
 bus, haec capienda sunt: qui cum quantita-
 te ac dimensione careant, & sola virtute &
 potentia constant, vt scribit Eusebius, vere
 etiam virtutes caelorum nominari queunt.
 A deo vt Euangelista per verba haec, *virtutes*
caelorum mouebuntur, innuere voluerit, ipsos
 etiam Angelos viso iudicij horrore trepida-
 rutos. Vnde de diei huius amaritudine &
 terrorefacile iudicare possumus, cum Ange-
 li, beati illi spiritus hic tremant & percellan-
 tur.

Cur ange-
 li de iudi-
 cio moue-
 buntur.
 Sed dicite mihi, obsecro, sanctissimi spiri-
 tus, caelestes, inquam, mentes, quam ob cau-
 sam mouendi sint, vnde tremens ille motus
 proueniet? an fortasse, quod caelos impelle-
 re ac moderari desineris? an vero, quod cura
 & sollicitudo quam erga mortales semper
 habuistis, finem accipiet? an vero, quod in ri-
 gido illo ac severo iudicio cum hominibus
 improbis condemnari, & ad inferos detru-
 di meruatis? Huius quidem opinionis fuisse
 videtur Chrysostomus, sed ipse ab eadem
 quam longissime abest: neque enim vllam
 eadem veri speciem habet, hinc namque fie-

ret nullam eos de beatitudine sua certitudi-
 nem habere. Aliud alij sentiunt, atque asse-
 runt, ideo potissimum, beatas illas mentes
 trepidaturas ac mouendas, quod tam horri-
 da ingentiaque prodigia conspiciantur sunt.
 Respicere huc voluit Iob, cum ait: *Columna*
caeli pauent, & contremiscunt ad nutum eius.
 Quod Gregorius Pontifex exponens ait: *Quid*
facient tabulae, quando tremunt columna, id est,
 Angeli, qui sunt veluti mundi bases, atque
 Atlantes, quibus caelum & orbis innituntur:
 meruant igitur homines Therista timidio-
 res, arundines illae leuissimo vento moueri
 & concuti solita. Magister sententiarum a-
 liter adhuc locum hunc explicat, aitque An-
 gelos idcirco morum rei, quod peccatores
 atque impios magna seueritate ac rigore a
 iudice Deo castigari videbunt, adeo vt & i-
 psi non parum formidaturi sint. In quo imi-
 tabuntur filium quendam familias, qui dum
 videt patrem aduersus seruos insurgere, eo-
 que acriter castigare, sibi nihilominus me-
 ruit, quamuis se tenerime atque vnice a patre
 diligi norit.

At nihil horum mihi aridet, o Angeli, ali-
 am motus vestri causam video reperisse.
 Mouebimini scilicet, quia ad res insolitas, no-
 uas, a nulla hominum memoria visas vel au-
 ditas, & quas antea geri etiam posse negaue-
 ratis, vos rerum arbiter Deus destinabit. Ac-
 cenderis nimirum ignem, tempestates ciebi-
 ris, tubas inflabitis, solem obscurabitis, lunae
 defectum causabimini, stellas caelo disturba-
 bitis. Quam opinionem Euangelista con-
 firmans dixit: *Erunt signa in sole & luna & stel-
 lis,* signa vbique, sursum ac deorsum, intus
 & foris.

Cum pater aliquis familias in mortis arti-
 culo constitutus est, deique eius iam vita me-
 dici desperant, omnes domestici summo in
 luctu & dolore versantur, famuli lamentan-
 tur ac gemunt, parietes pulla ac lugubri veste
 conuestiuntur, vicini & noti plorant, mori-
 tisque casu ingemiscunt: quae omnia, teste
 Augustino, magis sunt solatia viuorum quam
 sublidia defunctorum: Ita quoque, cum homo
 qui magni huius palatij, mundi, inquam, ca-
 put est ac princeps, in extremis erit, & iam
 iam animam efflaturus; omnes creaturae, quae
 vt eius

vt eius vsui ferirent, à Deo conditæ sunt, lugubrem quendam habitum induent, ac manifesta doloris signa dabunt. Aues quippe garrite desinent, bestiarum horrendum in modum ululabunt, herbarum exarescent, fontes exsiccabuntur, montes trepidabunt, cælum tonabit, stellæ cælo decident, sol denique radios atro tectus velamine abscondet, & in hominis casu, præ cæteris creaturis, ingemifcet.

Testatur id in Apocalypsi sua Ioannes: *Apos. 6. Cum aperuisset sigillum sextum, sol factus est niger tanquam saccus cilicinus, sigilli huius apertio bene, mea quidem sententia, & ex Sanctorum Patrum mente, ad iudicij tempus refertur. Solem vero nigrescere ac cilicium induere, quid aliud est, quam manifestum doloris, quem ex hominis ille calamitate habebit, argumentum? signum quippe doloris est ac poenitentiarum, cilicium gestare. Sed ob duas potissimum causas oculus ille mundi lugubrem hunc habitum induet, & dolorem præ se feret.*

Dux rationes, ob quas Sol lectum induet in die iudicij.

Tunc nimirum, hominum impietate eorumque aduersus creatorem ingratitude perspecta, simulque visis peccatis quæ vindictam clamabunt, quin etiam viso in omnem eos æternitatem, sine vlla redemptionis spe tartareis supplicij exercendos; tum propter iustam iram, qua aduersus impios accendetur, tum quod erga eos commiseratione afficeretur; quando nimirum cerneret, malum eorum & exitium adeo vicinum esse, dolens quin etiam tanta se ingratis beneficia contulisse, motu nimirum suo illis succurrendo, lumen præbendo, influxus suos communicando, pudore simul & poenitentia commotus, radios retraheret, vultum absconderet, mundoque caliginosus, ater, ciliciumque indutus (quomodo poenitentes indui consueuerit) apparebit.

Saccus & cilicium mortificationis indicium est, vt ait Origenes, vel, vt Gregorius, apertissimum contritionis testimonium. Solem igitur in senectute sua atque vltima ætate saccum & cilicium non assumere, non designat aliud: quàm homines cum hoc prodigium perspexerint, si salutem consequi, diuinam vindictam declinare, & à tanta se cala-

mitate immunes præstare velint, saccum induere, cilicio membra domare, poenitentiamque agere debere: atque ideo, vt dixi, sol niger factus est: pro fiet, tanquam saccus cilicinus. Nec sol modo, sed & orbis cælestes, qui veluti parietes ac muri ipsius vniuersi sunt eodem schemate vestientur. Testatur id Isaias: *In Isai. 30. In irascione mea induam cælos tenebris, & ponam saccum operimentum eorum; quasi corpora illa cælestia dolerent, tot se hominibus adeo ingratis & impiis beneficia contulisse: vel quasi eis compatiendo, hoc lugubri illo signo admonerent, vitam vt in melius commutarent, & pro delictis poenitentiam, cuius faccus euidens argumentum est, agendo, à tanto se infortunio & casu defenderet.*

Niniuitarum Rex auditis Prophetæ terminationibus, sententiaque mortis in se atque in vniuersum regnum lata, vt eam auerteret, regnumque à funesto exterminio tueretur, regium paludamentum in saccum & cilicium commutauit, edictoquoque publico per cunctos regni terminos promulgato, eadem quoque velte subditos omnes indui præcepit mandauitque, vt à viis prauis ad Deum conuersi poenitentiarum incumberent, diuinamque maiestatem quam ad iracundiam prouocauerant, propitiam redderent. Ecce verba edicti: *Operiantur saccu homines, & conuertatur vir à via sua mala.* Non aliter etiam, diuino iudicio imminente, sol, tanquam omnium inanimatarum creaturarum rex saccum, & cilicium induet, atque hunc omnis cælestis nobilitas, luna scilicet, planetae, cæteræque stellæ imitabuntur, quo hac homines ratione commonefaciant, vt à peccatis abstineant, itaque furorem diuini iudicij euadant. Erunt igitur signa in sole.

O horror horrorem! ô spectaculum spectaculorum, exclamat Hieronymus, cum dei huius furorem signorumque horum terrorem consideraret. Quid? an non satis est, a quas summa montium cacumina transcendere: plâtas sanguineo rore perfundi, domos ad terram profferni, eiulare vrbes, aquas exæstare, homines simul & Angelos trepidare: an præterea necesse est solem vultum abscondere, lunam pari deliquitum, stellas moueri & deturbari: Necesse plane id erat, inquit

Grego-

Rationes. Gregorius; nam, cum omnes creaturæ soli
cur signa homini velut principi ac domino oblectatæ
in sole esse sint, ipse vero peccando tories earum obse-
debeant. quis abusus; cur, quæso, aduersus eum in il-
la die non exsurgant, vt eum percillant, ei-
que horrorem ac metum incutiant; & præ-
ferrent sol, luna & stellæ: Erunt igitur signa in
sole.

Simile. Necessario id ita debere fieri refert D.
Thom. Si enim vniuersa familia ad iniuriam
patrifamilias irrogatam commouetur, atque
eandem vindicare desiderat: si rege iniuriis
affecto omnes subditi eisdem sumptis armis
vlticæ contendunt: cur, quæso, creaturæ non
concententur, cum tam enormes & graues
creatori suo ac principi irrogatas iniurias
conspiciantur; cur non in vltimo illo die iu-
diciij omnes arma sumant, quibus inimicos
principis sui debellant, deque illata iniuria
vindictam sumant, atque eius partes tuean-
tur? Aliquid innuere voluit Sapiens, cum ait:

Cap. 16. *Omnia creatura tibi creatori deserviens excan-
descent in tormentum aduersus iniust. s. Atque ideo
signa in sole futura sunt. Atque hoc est,
iuxta sententiam Chrysostomi, rationi quæ
maxime consentaneum, si enim omnes crea-
turæ ad vnius hominis vsum conditæ sunt,
atque ipse earum caput constitutus ac prin-
cipis de quo scriptum legimus: Omnia subie-
cisti sub pedibus eius, oues & boues vniuersas,
insuper & pecora campi, volucres cæli, & pisces
maris; an non æquissimum est, eisdem la-
chrymis, luctusque signis insolitis, principis
sui casum deplorare, iisdemque ostendere
quo in eum animo & affectu sint; & præfer-
tum cum extremo in discrimine versatur? Et
si in amara Passionis Dominicæ die, insen-
sibiles creaturæ, sensum quandam habuisse
visæ sunt, doloremque haud mediocrem
demonstrasse; cum Creatorem suum morien-
tem viderent? Si sol radios retraxerit, ca-
ligine se cooperuerit, si cælum nubes texe-
rit, si terra tremuerit, si petræ scissæ sint, &
monumenta aperta, si nulla deniq; tunc crea-
tura fuerit, quæ in supremo illo Condito-
ris omniū conflictu ac certamine luctum
lamentaque non præ se tulerit, cur non & i-
psum faciat in magno illo iudiciij die, cum
hominem qui earum rex est & dominus, in*

mortis articulo, & quidem æternæ, viderit
esse constitutum? Erunt ergo proculdubio
signa in Sole.

Id autem ita fieri debere putauit Augusti-
nus; cum enim homo è duobus compositus
sit, spiritu nimirum & carne; verisimile est,
Deum cum ad hominem iudicandum vene-
rit, vtrumque hoc etiam adhibiturum, quo
nimirum aduersus eum iustitiam exercent,
& creaturas sensibiles vna cum insensibilibus
aduersus eum dem armaturum: Erunt itaque
in Sole signa, ecce sensus expertes.

Adhæc, vt nostrum huc etiam solum
afferamus, est etiam longe æquissimum, hæc
prodigia contingere: quemadmodum enim
ciuitas quæ dudum tyranni cuiusdam ingo-
pressâ fuit, illo eieccto, arma aduersus eum
capit, inque eius perniciem cum omnibus
ciuibus conspirat: Ita etiam mundus, qui in-
gens quædam ciuitas est, cuius peccator vi-
& tyrannide dominatum inuast, & quem to-
to vitæ tempore possidet, & in quo omnes ci-
uiues, i. e. creaturæ, inuitæ licet, parent & ob-
sequuntur: cum in vltimo iudicio tyrannum
hunc eiici viderit, arma sumet, vires aduer-
sus eum exeret, omnes creaturæ quæ huius
Reipub. ciues sunt, in eius perniciem & in-
teritum conspirabunt, ac bellum eidem cru-
delissimum indicent. Vnde Sapiens: *Armabit Sap. 5.]
creaturam ad vltionem inimicorum, & pugnabit
cum illo orbis terrarum contra insensatos. Ideo-
que erunt signa in Sole.*

Nemo igitur miretur, si tot signa & prodi-
gia & maxime in sole, horredum illum diem
præcessura sint: nam quoniam tunc postre-
mus dæmonis conflictus futurus est, verifi-
mile est, omnes eum creaturas in aciem pro-
ducturum, & aduersus hominem concitatu-
rum; si enim, antequam templum Ierosoly-
mitanum excinderetur & profanaretur, va-
ria in eodem prodigia visa & audita sunt, vt
Iosephus & Hegesippus tradunt; cur iudiciū
extremum plurima etiam signa, velut cala-
mitatis & excidij generalis præambula, quo
pulcherrimum mundi huius templum euer-
tendum est, non præcedant?

Occurrit mihi & alia horum signorum ra-
tio. Tantopere scilicet Deus peccatum homi-
num detestatur & odit, vt mutas etiam ob-

id ipsum creaturas puniat; quod nimirum illæ peccato viam struxerint, occasionem dederint, peccatorique obsecutæ sunt. Quod è Sacris litteris abunde confirmari potest. Iussit olim in Deuteronomio Deus in vrbis cuiusdam impiæ direptione, omnia ferro & flamma deleri, ipsos etiam muros vrbis. In Exodo voluit etiam bestias sceleris abominandi administras expiari. *Qui cum iumento peccauerit, moriatur & iumentum.* In Iosue vero ipsa saxa & lapides vlcionem sensere. At quoniam omnes omnino creaturæ toties peccatoribus auxiliatæ sunt, eorumq; in sceleribus administræ & sociæ extiterunt; ideo par est, easdem etiam vindicem Dei manum persentiscere, diuinæque iustitiæ flagellum experiri, ac notas iracundiæ in se ostendere, & in primis lucidum illud astrum solem, qui eisdem velut famulus obsequentiissimus ad nutum famularus est, lucemque præbuit, cū vitii operam darent. Equum est igitur, & rationi quam maxime consentaneum, signa & prodigia in creaturis apparere, & præsertim in Sole.

Psal. 59.

David Vates cum eminus hæc signa conspiceret, obstupescens exclamat: *Ostendisti populo tuo dura, intellige signa, id est, prius quam ad iudicium venias, signa prodigiosa præmittes.* Iob quoque cum pluribus vitæ huius vanitatem, ac miserias descripsisset, mox subiungit: *Et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium? Contra solem, quod venio rapitur ostendit potentiam tuam.* Non enim videtur æquum Domine adeo fragilem te, te, in quâ, creaturam tam acriter inlequi, totq; præuiis signis eam perterrere, nec te aduersus eum insurgere. Satius scilicet foret, Angelo cuiusdam hocce negotium committere. Vterius ne tende, vir sanctissime, est namq; necessarium, vt hæc omnia eueniant, & docuit Sacra Scriptura, signa in sole futura.

Iob. 14.

Tunc igitur ô astrum lucidissimum, horrendæ huius diei præ cæteris creaturis signa dabis? Prædixisse id olim visus est Moyses, cum de te deq; sorore tua Phœbe locutus est: *Gen. 1. Fiant luminaria in firmamento cæli, & diuidant diem ac noctem; & sint in signa ac tempora.* Fuitis quidem ambo hæctenus in signum, tu di-

Gen. 1.

ei & illa noctis, indicatis adhæc horas & menses, pluuia & grandines præsignatis; at eritis etiam in fine mundi futuræ calamitatis miseriarumque imminetium indicium & signum. Confirmat id Scriptura dicens: *Erunt signa in Sole.* Quid? anne in Sole?

Quid? oculus ille totius vniuersi, diei delictium, cæli decus, totius vniuersitatis columnen, omnium planetarum princeps, omnium mobilium summum, omnium horologiorum director, influentiarum thesaurus, lumini Dei imago, in signum adhuc futurus est, qui toties ante in signum fuit. In libro enim Iosue eundem legimus fixum sterisse, mediumque cursum interrupisse, vt populo Dei in signum victoriæ foret. In libris regum decem cum gradibus retrocedentem videmus, vt regi piissimo restitutæ sanitatis indicium foret. In die Passionis Dominicæ vidimus deliquium passum, atque intra nubila sese occultantem, vt hac ratione ostenderet morienti se creatori compati. Porro iterum in signum futurus est, quando vniuersa hæc rerum machina dissoluetur, tunc scilicet cilicium induet, atroque velamine sese cooperiet, vt hominis se casu & calamitate affici ostendar, ac proinde apparebunt signa in Sole.

O signa horrenda, ac vere terribilia: quæ nam porro videtur ratio tot tantorumque signorum producendorum? Rationes sunt variorum ac multiplices. Primo, vt hinc colligetur mundi finem instare; deinde, vt impiis, qui post paucos dies cõdemnandi sunt, metus ac formido inculteretur; adhæc, vt his visis peccatores in extremis illis diebus ad penitentiam conuerterentur, peccataque deferrent: postremo vt ex his mortales certiores redderentur, diuitias omnes in breui deferendas, amplas has & superbas domos propediem derelinquendas, turres excellas & cælo iniuriam facturas, in cineres & fauillam redigendas, omnes denique voluptates ac delicias finem accepturas. Cuius rei figuram in libro Exodi legimus.

Cum Deus peruicaciam ac duritiæ impij Pharaonis castigare disposuisset, omnia prius Ægypti idola cõfregit, & ad terram deiecit; adeo vt eadem ipsa qua Ægypto Hebræi e-

gressi sunt nocte, omnia simulacra in frustra comminuta sint. Ita quoque vnum est præcipuis futuræ egressiōis mundi huius signum erit, omnium rerum, quas peccator, nouus ille Pharaō, velut idola quædam adorabat, vt sunt castella, palatia, deliciae & facultates, destructio & euersio: cuius rei euident in sole signum videbimus, & non minus etiam in luna: de cuius signis iam loqui incipimus, vt ita ad alteram orationis partem descendamus, in qua noua signa cernere licebit.

Neque enim solus sol signa & prodigia edicturus est, sed etiam luna, quæ partibus suis hic quoque non deerit, nec fratri hac in re concedet. Tunc namque conuata mittet; scriptum est nempe, *Obtenebratus est sol in ortu suo, & luna non splendebit in lumine suo.* Ezechiel vero ait, *Oportiam; cum extinctus fueris, caelos & nigrescere faciam; stellas eius: solem nube tegam, & luna non dabit lumen suum.* Ioel autem, *Sol & luna obtenebrati sunt, & stellæ retraxerunt splendorem suum.* At Euangelista, *Sol obscurabitur, & luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de caelo.* Apostolus Petrus, *Sol conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam ueniat dies Domini magnus & manifestus, & post omnes in Apocalypsi sua Ioannes, Sol factus est niger, sicut sacculus cilicinus, & luna tota facta est sicut sanguis, & stellæ ceciderunt de caelo super terram.* Desunt ne igitur nobis sacre scripturæ loca, è quibus astruamus, signa in sole, luna & stellis futura?

Sed cur sanguineum potissimum tunc lunæ colorem induet; cur rubescet; an indicare vult, instare procellas, turbines, & tempestates; iuxta illud, *Pallida luna pluit, rubicunda stat, alba serena.* Forsitan, vt nobis mortem, stragem & totius mundi interitum instare demonstraret. Tamberlanes totius Orientis terror, vrbes cum obsidione premeret, quæ se primo die victoris potestati radere detrectarent, altero die sanguinei coloris tentoria explicabat, vt hinc obsessi intelligerent, omnia, ni se dederent, morti, stragi, & cædi esse destinata. Hoc ipsū quoque de rubicundo lunæ colore dicere quid vetat? At erit fortasse prælagium, è quo de iusti totius vniuersi ruina excidioque omi-

nari licebit; quod verius existimo, quodque figura quadam è veteri testamento deprompta confirmabo.

Antequam Israelitæ Ægypto egredierentur, omnesque Ægyptiorum primogeniti ab Angelo mactarentur, postes & superliminaria agni immolati sanguine tingi voluit Deus. Ita quoque antequam mundi hæc machina esse desinet, omnesque a Deo creaturæ occidentur (quod circa finem mundi accidet) superliminaria illa & tigna magni huius mundi palatii, sol inquam & luna, rubicundo & sanguineo colore tingentur. Hinc in Apocalypsi legimus, *Et luna tota facta est sicut sanguis.*

Et sane quando oculos in splendidos illos planetas conicio, eisdemque attentius ipsomet intueor, nouos in animo conceptus efformo. Et quid dicetis, attendite, paucis aperiam. Sol ille, qui tristitiæ illa signa præferebat, Christum Redemptorem, Luna vero Deiparam Virginem Mariam, stellæ autem vniuersum sanctorum cœtum denotare videtur. Quot, Deus bone, sol ille, luna ac stellæ terribili illo die signa dabunt? In Christo imprimis, qui toties in sacris litteris solis nomine nuncupatur, (vt in illo loco Malachiæ, *Orietur vobis timentibus nomen meum, sol iustitiæ*) signa horrenda, signa vltionis, iustitiæ, atque iracundiæ apparebunt. Tunc nimirum sol ille obscurabitur, tunc obtenebrescet, tunc misericordiæ radios monstrare desinet, tunc benignitatem peccatoribus denegabit, tunc nimis ah sera erit pœnitentia. Hoc est nempe quod Samuel olim dixit, *Porro triumphator in israel non parces, & penitentiæ non fletur,* quod testimonio deinde suo confirmat Salomon: *Zelus & furor viri, id est, Christi Iesu, non parces in die iudicis, nec acquiescet cuiusquam precibus, nec accipiet pro redemptione dona plurima.* An non igitur signa hæc in sole, luna, & stellis horrenda sunt? Sed erunt & alia, & quidem longe maiora, ac nunquam prius visa nimirum passionis Domini: cæ insignia, gloriosum vexillū crucis ac trophæa montis Caluarie: *Tunc parebit signum filii hominis, ecquæ Deus bone signa?*

Erunt, vt dixi, signa præterea in luna, in gloriosa inquam Virgine Maria, quæ toties

in li-

Canth. 6. in libris sacris lunæ nomine dicitur, (*Pulchra ut luna*) Eheu resplendens illa luna, lucidum illud astrum, mater gratiæ ac misericordiæ, modo quidem in hæc inferiora, nosque homines sanctum influxum ac lumen emittit, peccatoribus quoquo modo auxiliatur, adest, succurrit, proisdem apud filium orat & supplicat, veniamque obrinet: sed in die illa horrenda, erunt signa in Luna, & quidem horrenda; non enim dabit lumen suum: mera tunc nox erit, vndique horror & tenebræ, & caligo densissima. O triste ac lugubre nuntium; ô verba metuenda ac formidinem incurientia!

Signa in Virgine Maria.

Illam Virgo, fons ille misericordiæ, gratiarum Oceanus exuberantissimus, quæ vniuerso mundo salutem attulit, quæ commune omnium peccantium refugium est, miserorum ac desperantium asylum ac pharos, ad quam omnes omnino mortales in vitæ huius navigatione respiciunt; tunc lumen suum amiserit, immitis, dura, immisericors erit, benignitatis viscera exuerit, sanguinem spirabit, vindictam in peccatores exercebit, flammisque eos acerbis addicet. Tunc igitur vere Luna obscurabitur, & signa in Sole & Luna apparebunt.

Luna, vt Astrologi docent, ipsaque experientia demonstrat, quo a sole remotior, quo & clarior est: & quo ei redditur vicinior & plenior, quo & obscurior: ac tum deliquium pati solet. Idem omnino de Virgine hac credendum est: nam quamdiu in hac vita agimus, a filio illa suo videretur abesse quam remotissime; peccatoribus tamen tunc maxime illucet, suis apud filium precibus proisdem intercedendo, auxiliumque iis suum ostendendo. Sed in horrendo illo die, filio suo, soli iustitiæ, quam proxima futura, ac beatitudine plenissima, deliquium patietur, lumen denegabit impiis, vt cum hoc mundo in interitum ruant; sanguineum adhæc colorem induet; ac furore & iracundia in peccatores accensa, eosdem ad necem & mortem sempiternam prosequetur.

Esth. 7.

Regina Esther cum aduersus Aman Purpuratum exacerbata, eundem ad necem quaesisset, statim quod petiuit obtinuit: mox enim vt postulata Assuero regi proposuit,

Aman in crucem actus est. Ad eundem etiam modum illustris illa totius vniuersi regina, gloriosa mater & virgo vindictam in peccatorem, qui verus ille mundi huius purpuratus est, postulans, quamprimum à filio exaudietur. Tunc quoque, quod notandum est, atque è quo iram eius colligere licet, omnia impiis beneficia & gratias, quas eius aliquando patrocinio & intercessione obtinere, exprobrabit; quo illis hæc omnia in maius iudicium cedant, maiorisque damnationis sint occasio: Forsitan & illa Ieremiæ verba ad filium suum, qui tunc velut Iudex præsidebit, commota & exacerbata habebit: *Recordare, quod steterim in conspectu tuo, vt eloquerer pro te bonum, & auerterem indignationem tuam ab eis: propterea reduce eos in manus gladii.* Exclamare igitur mihi licet, ô signa, ô prodigia, ô res penitus admirabiles!

Erunt adhæc etiam prodigia in stellis; eheu quam luctuosa hæc prodigia erunt, quantamque calamitatem portendent: Quando enim lictores capitales veste sanguinea, aut lugubri induti apparent, & tuba iam insonat; signum est maleficum quendam iamiam ad supplicium rapiendum: Ad eundem etiam modum, quando sol, luna & stellæ, quæ sunt veluti satellites & administratores summi illius Prætoris Christi (*signa, quando, nix, glacies, & spiritus procellarum, faciunt verbum eius*) accinctæ erunt iustitiæque habitum assument; Sol nimirum tenebras, luna ruborem & colorem sanguineum; stellæ vero deliquium; & quando tuba illa horribilis per sepulchra regionum mirum sonum sparget: an non tum colligere licebit, peccatores iamiam condemnandos esse, & æternis suppliciis mancipandos?

Sed necesse ne erat, prodigia in stellis apparere? an non sufficebat, eadem in duobus illis luminaribus maioribus conspici? an non satis erat, solem obtenebrescere, lunam rubicunda veste indui, vt & in stellis signa esse necesse fuerit? Quid ni? Cur non eadem sint in signum, & velut præcursores secundi aduentus Domini, cum fuerint & primita namque Herodi Magi locuti sunt:

Vidimus

Matth. 2. Vidimus stellam eius in Oriente: & alius Euan-
gelista ita de secundo aduentu asseruit, *Erunt
signa in sole luna & stellis:* deinde & alibi, *&
stella cadent de caelo,* id est, cadere videbuntur,
Matth. 24. vt ab aliis aliquib. eadem verba exponuntur;
vel, vt ab aliis, obscurabuntur. Alii vero per
has stellas, non nisi cometas quosdam in aere
creatos, & impressiones quasdam meteorolo-
Psalm. 6. gicas designari putant, quæ stellæ quæ-
dam cælo, id est, aere, decedentes esse, vide-
buntur, eo loquendi modo, quo in scriptu-
ris aues quæ per aera volitant, *volucres cæli,*
dicuntur.

Aliter hæc intelligit Origenes, asseritque
per stellas has viros doctissimos, & magna
rerum cognitione præditos intelligi: quasi
plurimi eorum, quamuis in religione sint
firmissimi, atque ad instar stellarum resplen-
deant, Antichristi præstigiis & versutiis in
fraudem inducti ac circumuenti, cælo calu-
ri sint, id est, æterna beatitudine priuandi.
Nec id omnino abs re: nam ad eundem modum
Dan. 2. Sancto, in Daniele Propheta sideribus com-
paratos legimus, *Deiicit de fortitudine,* & *de
stellis conculcauit eas;* in quibus verbis Hebræa
Lib. 30. phrasit, *Deiicit pro aenicit,* obseruanda est.
Moral. c. 10. Quod Gregorius clarius adhuc exponens
scribit, *Quia nonnullos & lucis iustitiam resplen-
dentes, & virtute operis robustos Antichristus
frangit.* Quod & Ioannes in Apocalypsi sub
visionis cuiusdam mysticæ in uolucris aperte
demonstrat, dum dicit, draconem cauda sua
tertiam stellarum partem auulsiße: quod v-
nusquisq; ad libitum interpretetur: equidem
de Antichristo hoc intelligi malim, qui circa
mundi finem, ad instar truculenti cuiusdam
draconis, grassando & sæuendo, tertiam pe-
ne Sanctorum partem, qui à Deo destinati er-
rant, vt veluti lucida quædã sidera in cælesti
firmamento aliquando collucerent, cauda
secum in perniciem & damnationem trahet.
Ah Deus bone, si ipsæ stellæ firmamenti, quæ
fixæ esse videbantur, tunc deciduræ sunt: ti-
meant terreni illi, qui nullo alio firmamento
nisi mundi incōstantia, & vanitate nituntur,
timeant inquam, ne in interitum ruant.

Sed nõdum veri scopum attingimus: nam
quoniam Christo solem, Mariæ lunam com-
parauimus, necesse quoque est per stellas, de
Tom. 4. Bess. Aduent.

V.
Sæcti stel-
lis com-
parantur.

quibus hic agitur, Sanctos intelligere, idque
ex mente sacræ scripturæ, & præsertim Apo-
stoli, *Alia claritas solis, alia claritas luna,* ita
stellarum. id est, vt non eadem omnium stella-
rum claritas est & splendor, ita quoq; nõ ea-
dem Beatorum in cælis est gloria. Hoc no-
minæ & sanctos nominauit, *Qui ad iustissimam
erudunt multos, fulgebunt quasi stella in perpe-
tuam æternitates.* In Apocalypsi etiam video
mulierem in capite coronam duodecim stel-
larum gestantem, ac per eandem designari
arbitror Ecclesiam, quæ duodecim Aposto-
lis non secus ac duodecim stellis lucidissi-
mis, coronata sit.

Et sane, ipsi Sancti sæpius in sacris litteris
stellis comparantur, & non immerito: nam
quemadmodum stellæ cæli gloria sunt, ac
veluti gemmæ & vniones, & cælestium or-
bium species, vt eas nuncupat Salomon: ita
quoq; Sancti, qui modo in cælis gloria per-
fruuntur, decus ac gloria Ecclesiæ dici que-
unt. Ac sicut stellæ per diem latent, in tene-
bris vero resplendent, ac tota nocte collucet,
Sic etiam Sancti, interea dum in nocte vitæ
huius ambulant, inter mundi tenebras, inter
impios sc. ac sceleratos, in medio Ecclesiæ,
virtutibus, bonis operibus, aliisq; ædificatio-
nis exemplis resplendent. Vt pluribus ostendit
Magnus Gregorius lib. 4. Moralium, cap.
14. Vel fortasse, quod per diem dum lætior
fortuna affulget, probi delitescere satagant,
obscuri esse eligentes meritaque non osten-
dentes; in nocte vero aduersitatis ac persecu-
tionis tenebris resplendent, longeq; maiores
esse videantur, vt asserit Bernardus.

Equidem aliam adhuc his comparatio-
nem subnectam: nam quemadmodum, iu-
xta philosophos, stellæ in cælo fixæ sũt, nec
singulæ motu quodam particulari mouen-
tur, at non nisi mouente orbe cui infixæ sunt,
sic & de Sanctis dicemus. Licet enim in hoc
inferiori mundo viuant, eorum tamen con-
uersatio in cælis, atque eorum animæ Deo
velut firmamento inhærent: neue aliam vo-
luntatem aut motum à quo dirigantur ha-
bent, quam qui illis cælitus infixus sit; qui
eos iuxta diuinum beneplacitum quocunq;
dirigit & impellit. Ita namque olim nescio
quis locus est, *In ipso vinimus: mouemur, ac su-*

Dan. 12.
Apoc. 12.

Ecl. 43.

Serm. 27.
in Cantica.

Philip. 14.

mm

148 17. *174.* O stellæ præstantissimæ, stellæ quæ signa dabant & prodigia operabuntur!

Ac signa vere terribilia. Sic enim id prædixit Propheta, *in illa non expandent lumen suum*, ait Esaias & Joel, *Stellæ retrahentur a lumine suo*. Per stellæ utrinque intelligendi sunt Sancti: tunc nobis succurrere & auxiliari desinent: eorum vero lumen, est auxilium & protectio, quibus nobis adsunt, sunt preces, quas quotidie ob hominum salutem coram Deo representant. Sed in terribili illa die signa in iisdem apparebunt: tunc enim auxiliari, protegere, proque nobis intercedere cessabunt. Modo quidem instar stellarum fixarum in firmamento beatitudinis, nos illuminant, iuuant, suos nobis influxus communicant, at in lugubri illa die lumen retrahent, proque nobis interpellare desinent. An non hæc terribilia quædam signa futura sunt? tunc nimirum recitata litania non proderunt, Sanctorumque inuocatio cassâ penitus erit & inutilis, atque omnes preces & auxilii imploratio in vanum fiet. Omnes adhuc sancti cum Iudice Christo Iesu cælo, velut in aciem prodituri, egredientur, ut de inimicis ultionem sumant. Docuit hoc me vates regius, qui de Sanctis ita vaticinatur, *Exaltationes Dei in gurgure eorum & gladii accipites in manibus eorum, ad faciendam vindictam in nationibus*. Per hæc exaltationes triumphantium iubilus intelligo, quibus victorias quas de inimicis reperire, coram iudice detonabunt: per gladios porro accipites auctoritatem, quam a Christo accepere ad vniuersum mundum cum eodiuuandam, ac vindictam de illo sumendam. Irridebunt ipsos præterea peccatores, ac sexcenta in eisdem infamiae improperiorumque plaustra exonerabunt, hæc forsitan Deuteronomij verba usurpantes. *Vbi sunt dies eorum, in quibus habebant fiduciam? surgant & opulentur vobis, & in necessitate vos protegant*. Deinde, quod multo erit grauius, in interitu quoque ac pernicie eorum videbunt, auditaque damnationis sententia in eisdem prolata plaudent. Obseruauit id Psalmista cum ait, *Latabitur iustus cum viderit vindictam, manus suas lavabit in sanguine peccatoris*. Denique aduersus ipsos impios conspirasse videbuntur, nam teste Sapiente, *stabunt iusti in magna cõ-*

isa. 13.

isa. 16.

psal. 139.

Deut. 32.

psal. 57.

stantia aduersus eos quæ angustiauerunt. An non igitur hæc ingentia signa in sole, luna & stellis? Aperite igitur oculos vestros Christiani, atque horum signorum tenorem vobiscum dispicite, videre signa in sole, luna ac stellis, atque horrendum hunc diem iugiter ob oculos habetote, potens est enim nos peccatorum cæno extractos in virtutis semitam reuocare, quia Scriptum est, *Memorate nouissimam tuam, & in æternum non peccabis*. Neque enim fieri potest, ut Deum offendatis, qui prodigia hæc futuri iudicij & signa præuia interdum in memoriam reuocat. Minima namque eorumdem consideratio, mihi credite, ad conscientiam percellendam, etiam in peccando obstinatissimam, & peccatis plurimis grauatam, conuertendos, & ad poenitentiam lachrymas eliciendas sufficiat.

Tu porro omnium peccantium refugium, ac totius orbis iudex Deus, gratiam, obsecro, nobis concede, ut sapius diei huius meminisse valeamus, ut nimirum visis signis calamitates non gustemus, ut audito tonitru, à fulgurate manu tuti & immunes maneamus. Et præsta ô misericordia Pater, ut quamuis sol, luna, ac stellæ apertissima iustitiæ tuæ signa editura sint, faciei tamen tuæ solis lumine nobis splendeat, neque misericordiam tuam a nobis retrahantur, neque fax illa lucidissima in tenebras densissimas conuertatur. Id ipsum de luna, sanctissima scilicet, matre tua dictum esto: ne videlicet illa defectum aliquem patiatur, ne lucidum illud astrum sanguineo assumpto colore nobis comminetur, ne irascatur, insurgat, ac vindictam de nobis sumere præsumat, sed intercessionum eius iubar nobis iugiter adesse ac lucere dignetur: utque stellæ id est Sancti, in nostro semper hæmisphærio fulgeant, rutilent ac splendeant, nec villo vnquam tempore eorum influxibus, id est precibus, suffragiis, atque intercessionibus frustremur. Quo sole, luna, ac stellis nobis, interea dum in hoc inferiori orbe commoramur, propitiis, ad æternam tandem gloriam ac beatitudinem peruenire valeamus, quam concedere nobis dignetur, Pater, & Filius ac sanctus Spiritus, Amen.

E E R I A